FRITT Premium Gives bort med kupong och omslag
ROYAL CROWN SOAP
Sänd efter fri Katalog. 654 Main St., Winnipeg.

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

Prov. Librarian dec. 20 Winnipeg

ROYAL CROWN SOAP
FRITT Premium Gives bort med kupong och omslag
Sänd efter fri Katalog. 654 Main St., Winnipeg.

ÅRG. (YEAR) 28. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 13 MAJ 1920. LÖSNUMMER 5 CENTS. No. 20

KVINNLIGA RÖSTRÄTTENS SEGERTÅG.

EN VÄRLDSOMFATTANDE REDOGÖRELSE.

DEN NUVARANDE SITUATIONEN.

Professorskan Ann Margret Holmgren har i ett par små nyligen utkomna Verdandi-skrifter skildrat rösträttsrörelsens historia. Det är en mycket intressant och upplysande sammanfattning av den kvinnliga rösträttsrörelsens hittillsvarande resultat, som vi efter D. N. härmed återgiva, grundad på de nämnda skrifterna:

Med 8 miljoner kvinnliga väljare i England finns det 8 miljoner skäl till en förändring i samhällsordningen, sade nyligen mrs Millicent Garret Fawcett, ordförande i den alltid moderata och politiskt neutrala L. K. P. R. i England.

Man kan tydligen vara moderat i sina politiska åsikter och immoderat på samma gång i sina förhoppningar. Men det må vara hur det vill med kvinnornas inflytande på samhällsordningen, det faktum står kvar att sedan världskriget måste de kvinnliga väljarnas antal räknas i niosiffriga tal.

Då detta skrives finns det i denna onda värld 100 miljoner röstberättigade kvinnor, fördelade på 17 nationer, och kvinnornas politiska frigörelse går numera med en så svindlande fart att vi kanske redan om några veckor få räkna med åtskilliga miljoner till. Kvinnornas betydelse i politiken som kvantitet är således redan nu att räkna med, och även om mrs Fawcett antagligen överskattar deras förmåga måste man dock säga att kvaliteten av deras arbete, där det kan överskådas, är förstklassigt.

Visserligen ha de hittills icke uträttat några sensationella saker, men tag till exempel lady Astor, som är den enda kvinnliga medlemmen av Englands parlament. Hon har alltjämt allas ögon riktade på sig, både som politisk personlighet och som kvinna. Hon är — det är en tillfällighet som ser ut som en tanke — amerikanska till börden. Hon var en gång miss Nancy Langhorne från Virginia. Och denna gamla engelska koloni, det huvudsakligen patriciska invandrare slogo sig ned, ger sina barn både sydstaternas förfining och mjukhet och den praktiska Nordens bondförnuft. Lady Astor har vunnit alla genom sitt enkla, naturligt älskvärda uppträdande, vilket är en stor sak i ett gammalt traditionssteinat parlament som det engelska, och hon har uppträtt icke för något politiskt parti, utan för vissa f r å g o r som intresserat henne. Den ena var de indiska kvinnornas ställning, den andra rörde sig om mjölk åt de engelska barnen. Och mjölken är verkligen tillsvidare åtminstone politiskt ofärgad. Det blir dock i längden något ensligt för lady Astor att vara ensam kvinna i parlamentet och att ständigt vara tvungen att utan medsystrar stå för den i valtalen energiskt framhållna s. k. kvinnliga synpunkten på alla möjliga frågor. Men det är troligt att efter nästa val får lady Astor sällskap. En kvinnlig kandidat, som förklarat sig villig att uppställa sig är miss Eleanor Rathbone, som har ett inom det sociala arbetet känt namn. Om denna dam eller flera bli valda, kanske lady Astors dagliga korrespondens kan tunna ut något. Som det nu är mottager hon omkring tvåhundra brev om dagen, i början av hennes parlamentariska bana var det femhundra i genomsnitt, från folk som be att hon skulle verka bl. a. för följande frågors lösning: adoptering av barn, blindvård, spädbarns- och modersskydd, industriarbeterskornas arbetsvillkor, skilsmässolagens reformering, alkoholfrågan, barnuppfostran, livsmedelsprisen, makars lika förmyndarskap över barnen, hygieniska och bostadsfrågar, sjukhusens reformering, moderskapsförsäkring, strafflagsreform, fattigvårdslagstiftning, samhällsmoralen, tuberkulosen, arbetslösheten.

Det tyckes vara på tiden att några av de åtta miljonerna väljare överflyttas från detta stadium till att själva bli valda. Och att så blir fallet behöver man väl knappast tvivla, om nu folket visar sig ha en så hög tanke om kvinnornas förmåga som landets representanter som det framgår av lady Astors korrespondens. Det förefaller att vara en evighet sedan Australien fann sig påkallat att uttala sitt ogillande av Englands behandling av sina kvinnor som det inträffade under Asquiths tid. Både England och dess kolonier ha nu insett kvinnorösträttens rättmätighet.

Englands granne och mekämpe över Kanalen, Frankrike, har däremot, förmodligen på grund av folkets latinska härstamning, ännu icke uppgivit sitt motstånd mot kvinnorösträtten, fastän det med var dag som går blir alltmera hopplöst. I kammaren har frågan två gånger gått igenom, men fallit i senaten, alldeles som det en gång var hos oss. Men nu har de franska kvinnornas ledande personlighet inom rösträttsrörelsen, madame de Witt-Schlumberger, uttalat sin beklagande över valen till senaten. Antligen göra sådana män sitt inträde där av vilka kvinnorna kunna hoppas det bästa.

I det besegrade Central-Europa, i Tyskland och Österrike, har genom revolutionerna rösträttsfrågan vunnit en hastig lösning. Både i Tyskland och Österrike är varje kvinna som fyllt tjugu år valbar till parlamentet. De tyska kvinnorna utvecklade en storartad livlighet vid de senaste valen. Också invaldes trettiosex i nationalförsamlingen och tjugu i den preussiska riksdagen. Ett par bärande namn från det mångåriga förberedande arbetet må nämnas: d:r Getrud Bäumer och dr:r Käthe Schirmacher, båda parlamentsmedlemmar för det demokratiska pratiet.

Kvinnorna både i Tyskland och Österrike ha just nu händerna ganska fulla av arbete på grund av det nödläge som deras fosterland råkat i genom kriget. I den numera lilla staten Österrike, där parlamentet består av 160 medlemmar, invaldes efter revolutionen 1918 åtta kvinnor. Om det är kvinnornas uppgift att införa hemmet i politiken, som många säga, så ha dessa kvinnliga deputerade verkligen fyllt denna uppgift. En av dessa, fru Emmy Freundlich, har en ledande ställning i den österrikiska statens folkhushållningskommission, och hennes miljonhushåll ger henne mången gång flerfaldigt mera bekymmer än vad en husmor kan ha för att fylla sina egna grytor. Österrikes nyskapade grannstater Tjecko-Slovakien och Ungern, ha även givit kvinnorna fulla politiska rättigheter, men i Ungern är den nuvarande regeringen så reaktionär att kvinnornas rättigheter äro tämligen fiktiva. Polen däremot kommer förmodligen i en snar framtid att se kvinnor i sitt parlament. Ty kvinnorna i Polen ha burit dagens tunga och hetta under kriget i lika rikt mått som deras systrar i andra krigförande länder, och i Polens nya författning komma de icke att bli glömda. Fru Ignace Paderevski hör till de polska kvinnor som med den största energi och entusiasm arbeta för sitt land olh för kvinnornas ställning.

Och Ryssland? Man vet att sovjet erkänt kvinnornas likställighet med mannen, men hur hon arbetar i det politiska livet och vad hon lyckats utföra är till största delen höljt i dunkel ännu.

Skandinaviens ställning är känd för svenska läsare. Holland intog ända till förra året en egendomlig särställning, ity att kvinnor, utan att äga valrätt, dock sedan 1917 voro valbara, och det oväntade inträffade att en kvinna, fröken Suze Groeneweg, blev vald till medlem av generalstaterna. Hon var socialdemokrat och till yrket lärarinna.

Bland den latinska rasens folk verka italienarna sedan i höstas som en anomalj. De ha givit sina kvinnor rösträtt och valbarhet på samma villkor som männen. Två ledande namn kunna här nämnas, professorn i juridik vid Collegio Romano Theresa Labriola och grevinnan Loschi, ordförande i de

(Forts. å sidan 5.)

EN FARLIG FÄRD.

OSYNLIGT ISBERG FÖRORSAKADE METERSTOR LÄCKA PÅ "STOCKHOLM."

Under sin senaste resa från New York hade "Stockholm" haft känning av flytande isberg och natten mellan den 26 och 27 mars haft en sammanstötning med ett undervatensisberg. "Stockholm" fick en våldsam törn på babords sida i närheten av stäven strax nedanför vattenlinjen och förpiken och lastrummet började vattenfyllas. En undersökning visade, att ett hål av flera kvadratmeters omfattning uppstått. Lasten i rummet, några hundra ton olja i fat, fick lämpas upp på däck. Skadorna befunnos vara allt för omfattande för att man skulle kunna reparera desamma under resan.

Angaren och dess vattentäta skott visade på ett glänsande sätt bestå det hårda provet. Med hela främre lastrumet vatenfyllt och den meterstora läckan omöjlig att täta satte ångaren full fart, och enligt vad de ombordvarande berättat, märktes under resans återstående sju dagar knappast, att något mankerade. Först efter framkomsten till Göteborg och sedan läckan allt efter som fartyget lättade blev mera synlig, blev det fullt klart för passagerarna, vilket allvarligt olyckstillbud de varit med om.

KRIGSSKADE-ERSÄTTNING.

De alliierades högsta krigsråd, som nyligen hållit ett viktigt sammanträde i San Remo, Revieran i Schweiz, har beslutat att skadeersättningen, som av Tyskland skall utbetalas, blir 50,000,000,000 mark. Detta motsvarar omkring hälften av den summa fredskonferensen först fastslog, medan Frankrike ursprungligen ville ha summan fastslagen till nära fyra gånger så mycket och tyska sakkunnige oupphörligt vidhållit att omkring 10,000,000,000 mark vore det högsta Tyskland någonsin skulle vara i stånd att betala. Genom överenskommelse rörande ett fördrag med Turkiet, som träffats vid sammanträdet, får England kontrollen över så gott som hela österlandet. Nära 500,000 engelska kvadratmil och omkring 20,000,000 människor ha härigenom kommit under det engelska väldet. Till det stora området höra några av världens rikaste olje-, mineral och jordbrukstrakter.

INTERVJU MED KUNG GUSTAF.

BETYDELSEN AV HANDELSFÖRBINDELSERNAS ÅTERKNYTANDE BETONAS.

Då konung Gustaf V. av Sverige i mitten av april var i London passade en medarbetare i National News på och hade en intervju med honom. Han säger sig ha funnit konungen mycket magrare och mera grå än då han sist såg honom, men rösten har sin gamla charmi behåll, och det är samma förekommande artighet i hans sätt.

Mitt besök är av privat och icke officiell karaktär, yttrade konungen. Jag är på väg till Frankirke, där jag ämnar stanna några veckor för att erhålla en välbehövlig vila.

Rörande kriget förklarade konungen: Ingen skall någonsin kunna förstå i huru hög grad det verkat tryckande på mig, men jag är glad att Sverige aldrig vacklade i sin strikta neutralitet, ehuru det på vissa håll kallades tyskvänligt och på andra engelsktvänligt. Gud vare tack att det är över. Vi måste nu alla återknyta våra normala handelsförbindelser.

Rörande det nuvarande läget av handelsrelationerna mellan England och Sverige sade konungen: Sänd oss mera kol, och vi skola sända eder pitprops, trämassa och papper, men vi måste ha kol.

Före intervjuen sammanträffade tidningens representant med konungens läkare, som förklarade att konungen ej lede av någon organisk åkomma, ehuru han var i stort behov av vila. Om några veckor torde han vara alldeles återställd.

* * *

Söndagen den 18 april var konungen i Paris. I sällskap med kammarherrarna Aminoff och Sandgren besökte han då svenska kyrkan i Paris.

Därefter gav han på svenska legationen lunch för presidenten och madame Deschanel samt en del diplomatiska personligheter, och på eftermiddagen åsåg han från presidentläktaren kapplöpningarna vid Longchamps.

SENASTE NYTT.

— Från Calgary, Alta., meddelas, att "wholesale liquor" förlaghusen, som skulle stängas måndagen den 11 maj, hava erhållit en förlängning av tiden med tolv dagar för att få slut på det inneliggande lagret.

— Sjörövare hava angripit ett franskt skepp på väg från Batum till Marseilles den 6 maj, meddelas från Konstantinopel den 11 maj. Skeppets namn är "Sorirah." Bland passagerarna voro sådana, som flytt ifrån Armenien och tagit sin egendom med sig. De måste nu överlämna sina smycken och penningar åt sjörövarne, som med revolvern i hand togo allt.

— Prinsen av Wales säges vara färdig att förmälas med prinsessan Yolanda av Italien. Hon är konung Victor Emmanuels äldsta dotter och fyller om några veckor 19 år. Prins Edward är närmare 26 år. Prinsessan är uppfostrad i den romerska katolska läran, men man tror, att ifall av äktenskap med den engelske kronprinsen hon också kommer att antaga hans religion.

— En "riddar blåskägg" är i sanning James P. Watson, även kallad James R. Huirt och Dan Holden, som erkänt sig hava varit gift med minst 20 kvinnor, av vilka han bekännt sig hava mördat nio. Av dessa sägas två vara från Canada, nämligen Marie Austen från Calgary och mrs. M. A. Watt från Winnipeg. Båda dessa tros hava blivit dränkta i sjön Coeur d'Alene i Idaho, av den bälde riddaren. Av domaren Frank R. Willis vid Los Angeles superior court blev denne ogärningsman förliden måndag dömd till livstids fängelse, vilket straff han kommer att undergå i San Quentin, Calif.

DANSKA KUNGEN VINNER.

De senaste valen i Danmark blevo ett fullständigt nederlag för de radikala och utgången tolkas som ett bevis på att folket samlat sig omkring sin konung. De radikala förlorade inalles 18 platser, de konservativa vunno tre, socialisterna fyra och de liberala fyra.

EN NY REVOLUTION I MEXICO

PRESIDENT CARRANZA FLYR FRÅN HUVUDSTADEN.

LIND REDOGÖR FÖR SIN MISSION 1913.

General Obregon har tagit Mexico City i besittning och presidenten Carranza har flytt meddelades från El Passo, Texas, den 9 maj. Enligt ett rykte hade Carranza blivit arresterad av general Guadalupe-Canchez i Esperanza, i staten Vera Cruz, dit han skulle hava flytt. Detta rykte har dock ej blivit bekräftat i skrivande stund.

Vidare meddelas, att general Francisco Murguia, som var Carranzas militära commendant i Mexico City, har, innan han lämnade huvudstaden, låtit anställa ett veritabelt blodbad på politiska fångar därstädes. Ibland de dödade voro icke mindre än femton mexicanska generaler. Stadens befolkning var upprörd över detta blodiga slutkapitel av Carranzas regering, säger meddelandet.

Den beryktade banditledaren Francisco Villa säges hava nedlagt sina vapen och överlämnat sina män åt general Ignation Euriquez, som revolutions-kommendant över chihuahua distriktet.

Revolutionen har redan gått fram över hela norra delen av landet. Från den amerikanska gränsen ned till huvudstaden ha revolutionslednarna församlat stora truppstyrkor och så har man slutligen lyckats driva presidenten ifrån huvudstaden. Ifall Carranza skulle lyckas att övergå den mexicanska gränsen och komma in på Förenta Staternas område, förmodas det, att han därstädes skall få en fristad för tillfället.

Den 3 maj sändes amerikanska destroyers till Vera Cruz och Tampico för att skydda amerikaner, som vistas i dessa städer. Sjödeparte mentet handlade i detta fall på tillrådan av statsdepartementet, som förklarade, att amerikaner skulle tagas ombord, ifall detta bleve nödvändigt. Statsdepartementet hade samma dag fått veta, att två amerikaner, Eben Francis Greenlaw och hans minderåriga son, blivit dödade av mexicanska banditer dagen förut, vid Palazados, omkring 135 mil från huvudstaden.

* * *

John Lind från Minnesota, som år 1913 sändes till Mexico såsom president Wilsons speciella sändebud, beskrev den 4 maj för senatens kommitté, som har till uppgift att undersöka mexikanska förhållanden, sitt besök i Mexico. Victoriano Huerta var då diktator och det var fråga om att förmå honom till att abdikera för att ny regering skulle i stället upprättas.

Lind vägrade att återge i detalj de samtal han haft med den mixikanske diktatorn eller de instruktioner, som president Wilson givit honom, utom vad som redan blivit offentliggjort i ett tryckt memorandum. Han yttrade emellertid som sin åsikt, att revolution var nödvändig i Mexco för att rätta sociala och politiska missförhållanden, ehuru han också ansåg att det skulle taga årtionden innan det mexikanska folket nådde vår egen ståndpunkt. På tillfrågan, om han tyckte, att vi skulle avstå från att insistera på skydd för amerikanska liv och egendom i Mexico, svarade han:

"Nej naturligtvis inte; men icke heller tror jag att det bästa skyddet kan erhållas genom en militär, krigisk hållning från vår sida. Det kan dock komma en tid, då våld är oundvikligt."

I sammanhang med sin förklaring, att de förnämsta orsakerna till oroligheterna i Mexico vore sociala och ekonomiska berättade han:

"På de tropiska plantagen, som ägdes av amerikaner, såg jag män arbeta nästan som slavar, bevakade av män med revolvrar och piskor och de blevo innestängda om nätterna. Gruvorna i norra delen och kommersiella företag sköttes förstås på annat sätt."

Han tillfrågades då: "Tror ni icke att amerikanskt inflytande och amerikanska ideer gjort mycket till att lindra läget för de mexikanska arbetarne?"

Svaret blev. "Jag tror icke amerikanernas inflytande gjort sig mycket gällande i södern. Jag tror att mera blivit gjort av mexikanska arbetare som vistats i Förenta Staterna."

Senare meddelas, att Carranza skall hava blivit tillfångatagen i Apizaco. En av Förenta Staternas dreadnoughts har sänts till mexicanska vatten.

RUSDRYCKSFÖRBUDET.

STRIDEN PÅGÅR OCH MYCKET ÅTERSTÅR ATT VINNAS I U. S. A.

Kampen för rusdrycksförbudet här i landet har endast begynt, skriver William Allen White i Empire Gazette. Låt ingen inbilla sig att grundlagstillägget och lagen äro nog för att tillförsäkra landet rusdrycksförbud. Två ting måste ske. Rusdrycksförbudet måste uppvisa en avgörande seger vid valurnan med en fri och direkt omröstning i frågan, och sedan måste lagens tjänare, drivna av folkets vilja, tillämpa lagen. Det kommer att taga tio år, innan politiken gör sig av med förbudsfrågan. Den kommer att göra de två partiernas nationalmöten till sitt slagfält. Delegaterna till dessa komma att avgöra striden, och det är av vida större betydelse, att de två stora partierna förklara sig för en lag och ordning samt för förbudslagens tillämpning än vilken som uppsättes till presidentkandidat. Om t. ex. republikanerna förklara sig till förmån för lagens tillämpning, så kommer den kandidat de uppsätta, vem han vara må, att tillämpa lagen. Om de däremot urakttlåta att förklara sig för lagens tillämpning, så skall kanske kandidaten tillämpa lagen och kanske tvärtom. Det samma gäller även demokraterna, ehuru det demokratiska partiet drages så småningom men stadigt till den våta sidan i frågan. Det solida södern tror på statsrättigheter och ställer sig vid det demokratiska konventet lätt i raden med det våta östern.

Men vid det republikanska konventet har frågan bättre chance. Där äga nordvästerns förbudsstater en kraftig stämma. De förmå göra sig hörda, och de republikanska ledarne måste därest de vänta att vinna, förklara sig för rusdrycksförbudet. Det gives dem intet val. För det första emedan det är rätt, och för det andra emedan med kvinnornas rösträtt förbudssaken måste segra.

Rusdrycksintressena hava endast begynt sin kamp. Sådana, som ännu hålla sig mitt emellan, sådana, som låtsa att rusdrycksförbudet icke är en brännande fråga, göra väl uti att strax vakna för det faktum, att det dock är en brännande fråga. Det är stor fara att vi ännu kunna förlora i kampen, fastän segern är så nära.

HANDELSFÖRBINDELSER

MELLAN SVERIGE OCH AMERIKA.

Den amerikanske ministern i Sveriges huvudstad Mr. Ira Nelson Morris, som är på väg till Amerika har i en intervju i London talat om Sveriges handelsutsikter på följande sätt:

"Utsikterna för handeln mellan de skandinaviska länderna och Amerika äro synnerligen lovande. Det allmänna tillståndet i Sverige är gott men den höga växelkursen försvårar den amerikanska handeln. Sverige, liksom det övriga Europa, lider av arbetsoro och höga levnadskostnader, men det finansiella läget är sunt och det finns alla utsikter för ett stort uppsving i hadeln med Amerika. Detsamma gäller Norge och Danmark. Den största svårigheten i Sverige för närvarande är bristen på ved och kol. En hög brittisk myndighetsperson underrättade mig i dag att inga kol kunna undvaras för de skandinaviska länderna. Sverige kan ej få kol från Tyskland. Det får en betydlig del från Amerika, men frakten gör denna metod för dyr.

Sverige motser öppnandet av handelsförbindelse med Östersjöstaterna, Findland och Sovjet-Ryssland. Hanhdeln medFindland har redan börjat återupptagas. När de nämnda länderna öppnas, får svenska handeln ett nytt uppsving, ty där är marknaden. Sverige vaktar noga de allierades underhandlingar med Sovjet-Ryssland och så snart de återupptaga handel, kommer Sverige med.

Varje ökning i de skandinaviska ländernas export bör betyda bättre handel med Amerika, stor som den redan är."

SVENSK VÄRLDSMÄSTARE

GILLIS GRAFSTRÖM VINNER FÖRSTA PRISET I KONSTÅKNING PÅ SKRIDSKOR.

Vid tävlingen i konståkning på skridskor i Olympiska spelen i Antwerpen den 27 april kom svensken Gillis Grafström först, norrmannen Krogh i andra, norrmannen N. Strixrud i tredje, svensken U. Salchow i fjärde och amerikanen N. W. Niles i femte rummet.

Man var hemma i Sverige fullkomligt säker på, att Grafström skulle avgå med segern. I en hitländ tidning heter det:

"Till konståkningen har Sverige anmält hrr U. Salchow och Gillis Grafström, fru Magda Mauroy-Julin och fröken Svea Norén. Denna trupp blir synnerligen strak och intet annat land kan sätta upp maken. De fyra tillhöra alla den högsta, internationella klassen.

Salchow har icke tävlat sedan han erövrade sitt tionde världsmästarskap. Han har emellertid kvar sin gamla tekniska skicklighet, hela sin kraft och icke så litet av världsmästarens mjukhet och spänst, varför han på det stora hela taget är densamma som förr. Denna gång vill han dock icke tro på en seger för sig själv, ty även Salchow är övertygad om att den olympiska guldmedaljen är lagd åt sidan för Grafströms räkning. Men de övriga nordiska konkurrenterna ha däremot ingen chance mot den gamle världsmästaren, som därför har de bästa utsikterna att kunna vinna ett andra pris."

Som man ser, slog detta delvis in, i det Grafström vart nr. 1.

I ett telegram av den 30 april heter det: Svenska hockey-laget besegrades av tjecko-slovakiska laget. Däremot vann Sverige i ishockey med inalles 8 poänger, Norge blev nr. 2 med 5 poänger.

UPP GENOM LUFTEN.

Det Nationella geografiska sällskapet i Washington, D. C. tillkännagav nyligen att de nnya raketapparat, vilken konstruerats av prof. Robert H. Goddard och är avsedd att sända raketer långt utom jordens luftkrets — och som en avlägsen möjlighet ända till månen — skall avprovas i Worcester, Mass., i slutet av juli månad. Enligt tillkännagivandet är det uppfinnarens närmare syfte att studera norrskenet och de korta våglängdorna i solens spektrum, vilka helt och hållet absorberas av luften. Raketen skall framdrivas genom en serie explosioner. För särdeles lång distans kan en raket inom raketen användas. En särskild inrättad fallskärm skall förekomma att de känsliga instrumenten fördärvas på återvägen till terra firma. Professor Goddard tror att raketens kurs skall kunna bibehållas genom användande av fotosensitiva celler, som skola styra den under påverkan av ljusstrålarne.

POLITISK VECKO-REVY

VETE-BOARDEN DISKUTERAS ÄN EN GÅNG.

ANMÄRKNINGAR MOT FRANCHISE-BILLEN.

"Av en liten gnista kan det bliva en stor eld", säger ordspråket. Detta besannades till och med i parlamentet i Ottawa. Den episod, som vi i en nyhetsnotis omnämnde i förra nr. angående ett yttrande av Gen. Hugh Havelock McLean, M. P. för Queensonbury, har i pensionskommittén väckt en storm, som ännu icke lagt sig. Och den hotade att sprida sig till den lagstiftande församlingen förliden torsdag. Saken var den, att Gen. McLean vid ett kommittémöte där pensionsfrågan diskuterades hade yttrat, att de flesta av soldaternas hustrur i allmänhet tillhörde tjänsteklassen före äktenskapet. Därför voro de vana vid arbete. Och en kvinna som var van att arbeta och kunde göra det borde uppmuntras till att arbeta hellre än att föranledas att förlita sig på pension. Detta har uppfattats såsom en ringaktning. Och skarpa protestresolutioner hava ingått från flera olika håll. Två kommittémedlemmar med översterang hava resignerat från kommittén såsom en protest mot det tvetydiga uttalandet.

* * *

Huruvida regeringen genom sin wheat board skall fortsätta att bestämma om försäljningen av Canadas vete är man ännu icke på det klara med. Den närvarande veteboarden har till uppgift att tjänstgöra till dess att 1919 års skörd är försåld och det antages räcka till den 1 september i år. Det har sagts, att parlamentsmedlemmarna enhälligt i caucus uttalat sig i favör av att fortsätta med regeringens kontroll av vetemarknaden, men detta var icke fullt korrekt, sades det förliden måndag. Det heter nu, att parlamentsmedlemmarna i allmänhet togo den ståndpunkten, att det var ovisligt att för tillfället bestämma det ena eller det andra i denna fråga. Det vore bäst att vänta till dess, att de europeiska länderna visat, huruvida de äro villiga att samverka med England ifråga om att köpa grödan eller icke. Canada är den säljande parten i denna affär, och innan det var bekant hur den köpande parten ämnade ställa sig, ansåg parlamentet att det var för tidigt att bestämma huruvida regeringen skulle genom sin veteboard hava kontroll eller ej.

* * *

Så har man åter igen diskuterat Franchise-billen. Brännpunkten i den frågan består uti det som handlar om "aliens" (utlänningar) och "disqualifications" (hindrande egenskaper). Förliden måndag kämpade man i "the house" hela aftonen över dessa punkter. Från de liberala och farmarepartiets sida var oppositionen starkt i favör av att utstryka de begränsande bestämmelserna, varigenom en hustru, som icke är född på den Nordamerikanska kontinenten, för den skull icke kan bliva medborgare i Canada utan att från en domare erhålla certifikat.

Dr. Clark från Red Reer sade, att mulatter och mexicanare som vore gifta med canadensare, skulle på grund därav, att de vore födda på den nordamerikanska kontinenten, hava medborgarskap i Canada, medan belgiska och franska kvinnor icke kunde erhålla rösträtt utan genom att få intyg av en domare. Detta kunde ofta vara förenat med mycket besvär och stora svårigheter.

W. D. Euler från North Waterloo framställde en motion om att borttaga den kritiserade punkten. Hon T.A. Crerar, som nu blivit återställd till hälsan, ledde det nya National Progressiva partiet, som enigt röstade med oppositionen. Men regeringens anhängare voro också eniga och Eulers motion förkastades med 20 rösters majoritet.

Därpå framställde Fred Pardee från Lambton ett förslag om amendemang med avsikt att tillåta sådana personer av främmande härkomst, vilka varit i landet fem år före krigets utbrott, att bliva medborgare, om de kunde förete intyg på att de för övrigt vore kvalificerade. (Bestämmelsen är, att man måste vara i landet tio år från den tid freden förklarades, innan man kan bliva medborgare). Men mr. Pardees amendemang rönte vid omröstningen samma öde som mr. Eulers.

* * *

På onsdagen denna vecka skulle premiärministern Sir Robert Borden komma hem till Ottawa för att höra det första budget-talet av sin nye finansminister Sir Henry Drayton.

Från New York meddelades den 10 maj, att Sir Robert jämte lady Borden anlände dit förliden fredag och skulle avresa på tisdags afton med Ottawa som närmaste mål. De kommo från södern, där de tillbringat några månader för hälsans vårdande.

Det säges, att premiären var betydligt bättre till sin hälsa såsom en följd av vistelsen i södern. Medan han stannade i New York gjorde han ej något offentligt uttalande om publika angelägenheter.

* * *

Labor-konferensen öppnades i Ottawa den 3 maj. Därvid behandlades de viktiga angelägenheter, som olika kommittéer rekommenderat. Dessa rekommendationer angingo arbetarnas ersättning, minimum-löner, inspektering och regulering av faktorier, shops och kontor, regulering av gruvdispyter och industriella dispyter. Dessa kommitteernas framställningar hade adopterats av delegaterna till laborkonferensen.

* * *

Förliden tisdag uppläste i "the house" av Sir George Foster det officiella tillkännagivandet angående Canadas tillämnade ministerpost i Washington, D. C. En sådan representant kommer att tillsättas av konungen i England efter att hava inhämtat råd av kabinettet i Ottawa. Representanten kommer att bliva direkt krediterad till Förenta Staternas president och blir icke på något sätt underordnad den engelske ambassadören. Redan hava i Ottawa flera personer blivit nämnda såsom lämpliga till att fylla denna nya post. Ibland dessa är även premiärministern Sir Robert Borden nämnd såsom lämplig, ifall han skulle finna sig föranlåten att resignera från sin nuvarande position.

* * *

Justitieministern gav svar förliden måndag i "the house of commons" på en fråga framställd av Ernest Lapointe, Quebec East, angående kostnaden av ransakningen med strejkledarna i Winnipeg. Ministern sade, att den totala omkostnaden för Dominion guvernementet för denna rättegång var $154,271.09. Därav voro ännu $50,000 obetalda. Regeringens counsel voro: Andrews, Burbridge och Bestedo, J. B. Coyne, K. C., Travers Sweatman, Isaac Pitblado och W. W. Richardson.

VARFÖR ÄRO PRISERNA PÅ ALLT SÅ HÖGA?

De höga kostnaderna på allt, vad som till livets nödtorft och bekvämlighet hörer, komma att existera här lika länge, som det finnes penningar tillräckligt i rörelse för att betala de höga priserna. Teoretiskt sett utgör förstås botemedlet mot den i ögonen fallande slösaktighet, som vi göra oss skyldiga till att återvända till den verkliga grunden för ekonomi-moderation, men för närvarande äro dessa klokares röster ej hörda av våra hundra miljoner, som, trots förbudet äro druckna av den förefintliga lättheten att utan motsvarande arbetsmått förtjäna stora penningsummor.

Man hör gång efter annan varnande röster. Man pekar på historiens lärdomar. Man pekar på att även denna stora och på tillgångar så rika nation har att lyda utvecklingens orubbliga lagar. Man påpekar att tider av slöseri måste och skola följas av tider av brist och umbäranden. Yterst få vilja dock lyssna. Massorna sträva endast att skaffa sig större andelar av det allmänna välståndet, mera av de lätt förtjänta penningarna, som de sedan låta rinna bort i en ändlös ström.

Katastrofen måste komma, om det länge fortgår, som det nu går. Katastrofen kan undvikas eller åtminstone i högsta grad förminskas till sina verkningar, om varje individ söker fatta situationens allvar och har mod nog att personligen strida mot den slöseriets anda, som har spritt sig över hela landet.

Den, som nu är förståndig att leva sitt liv med moderation och utan överdrifter, den som nu är sparsam, kan se framtiden an med lugn förtröstan. Det är därför att så få verkligen så göra, som de höga levnadskostnaderna nu existera och det är därför att så få visa benägenhet att radikalt ändra sig, som man kan vänta att dessa höga levnadskostnader skola fortfara.

Att straffa en eller annan ockrare, kan ju måhända vara nyttigt, men botemedlet kan ej sökas på dessa vägar.—"Nordstjärnan."

INDUSTRIEN I NORGE.

Vid Norges industriförbunds årsmöte lämnade dir. Platon en del intressanta upplysningar om den norska industriens utveckling. Antalet arbetare var år 1865 24,000; 1917 var deras antal 162,000. Aktiekapitalet har från 357 miljoner 1913 stigit till 1,127 miljoner 1918. Av 1917 års export utgjordes 65 procent av industriprodukter. Gentemot påståendet att industrien skördat oblyga förtjänster anfördes att genomsnittavkastningen under åren 1913—18 för en mängd företag varit 8,87 procent. Utsikterna för industrien målades i mörka färger.

FRÅN HEM TILL HEM.

Enligt uppgift av mrs Reginald H. Johnson, ordf. i den nyligen bildade klubben L'Espoir Franco-Americain i Pittsburgh, ha 12,000 av de 50,000 franska "krigsbrudarne" här i landet återvänt till sitt fädernesland efter att havantrifts en kort tid här i landet. Mrs Johnson, som själv är krigsbrud, gift med en professor vid universitetet i Pittsburgh, förklarade saken på följande sätt: "Vi från Frankrike äro individualister. Vi sluta oss inom oss själva och till våra egna och det gör det dubbelt så hårt för franska flickor, som lämnat sina hem och familjer." Medlemmar av den klubb mrs Johnson står i spetsen för lära förstås engelska, men det går trög, och "när man inte kan tala, tänker man för mycket," säger mrs Johnson.